
Saksnr: 2021/2254-8
Saksbehandlar: Ida-Beate Mølmesdal

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Fylkesutvalet		20.04.2021

Planprogram regional plan for klima - oppstartsvarsel og vedtak om utlegging av utkast til offentlig ettersyn

Forslag til vedtak

1. Vestland fylkeskommune legg utkast til planprogram for Regional plan for klima på høyring og offentlig ettersyn, jamfør plan- og bygningsloven § 4-1 og § 8-3. Høyringsfrist er sett til 18. juni 2021.

Samandrag

I Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 er det vedteke at det skal utarbeidast ein «Regional plan for klima». Denne saka gjeld varsel om oppstart av planarbeidet, samt høyring og offentlig ettersyn av utkast til planprogram. Planprogrammet er «planen for planen», og legg overordna rammer for planarbeidet.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Paal Fosdal
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing**Bakgrunn for saka**

Fylkestinget i Vestland vedtok Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 den 29.09.2020. Planen set strategisk retning for utviklinga av fylket. I utviklingsplanen er det vedtatt at det skal utarbeidast ein regional plan for klima. Dei gjeldande klimaplanane frå dei gamle fylka er ikkje lengre oppdaterte når det gjeld nasjonale klimamål, klimakunnskap og klimaforskning. Denne planen skal omhandle korleis vi kan redusere utslepp av klimagassar, korleis vi kan tilpasse oss til klimaendringane og korleis vi sikrar naturmangfaldet. Planen vil vere viktig for å lukkast med målsetjingane i utviklingsplanen, og for å bidra til å innfri Noreg sine internasjonale forpliktingar på klimafeltet.

Denne saka gjeld varsel om oppstart av planarbeidet, samt høyring og offentleg ettersyn av utkast til planprogram.

«Fyrst og fremst handlar det om folk»

Planarbeidet tek utgangspunkt i FN sine berekraftsmål, nasjonale føringar, statlege planretningslinjer, samt måla i Utviklingsplan for Vestland. Det er nyskapande og berekraftig samfunnsutvikling som er visjonen til fylkeskommunen, og denne planen skal sikre den delen som gjeld klimaomstilling av Vestlandssamfunnet. Klimaomstilling er ei samfunnsending. Samfunnsendinga skal bidra til ei samfunnsutvikling i Vestland der det er godt og trygt å leve, jobbe og bu. «*Djupast sett handlar det om folk*». Det handlar ikkje om alt vi skal slutte med og alt vi må sei nei til, det handlar om det gode og trygge samfunnet vi ynskjer å vidareutvikle i Vestland. For innbyggjarane, og for kommande generasjonar.

Høge ambisjonar

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 viser at vi har høge ambisjonar når det gjeld klima og miljø, og vi skal vere pådrivarar for klimaomstilling og nullutslepp innan 2030. Vestland skal også sikre infrastruktur og forvalte viktige natur-, landskaps- og kulturverdiar. Vidare skal vi bruke offentlege innkjøp i arbeidet med å nå klima- og miljømåla. Dette er utgangspunktet for arbeidet, samstundes som det er viktig å sjå berekraftig samfunnsutvikling som ein heilskap, og klimaplanen skal stimulere til at vi når alle fire måla i utviklingsplanen.

Planprogram på høyring

Som ledd i varslingsplan skal det utarbeidast eit planprogram som grunnlag for planarbeidet. Dette er ein plan for planprosessen, og gir rammer for planarbeidet. Planprogrammet skal som eit minimum gjere greie for:

- Føremålet til planarbeidet
- Planprosess med fristar og deltakarar
- Opplegg for medverknad
- Kva alternativ som vil bli vurdert
- Behov for utgreiingar

Planprogrammet vert lagt ut til offentleg ettersyn og høyring, og vi håpar på mange innspel til arbeidet. Det er difor lagt opp til ein lengre høyringsperiode enn minimumskravet (6 veker), slik at det skal vere tilstrekkeleg tid til å forankre arbeidet i kommunane, eller andre organ.

Utkast til planprogram vil bli sendt på høyring til alle som bør delta i planprosessen, både regionale organ, kommunane, og organisasjonar som arbeider innan klima- og miljøfeltet. Det er etablert ei eiga nettside for planarbeidet, og denne vil bli oppdatert undervegs i planprosessen. Her vil det òg vere mogeleg å kome med innspel.

Vi oppmodar spesielt til at vi får tilbakemelding på:

- Medverknad
- Hovudområde og plantema
- Kunnskapsgrunnlag, eller behov for utgreiingar
- Organisering av arbeidet

Medverknad

Fylkeskommunen som ansvarleg for planarbeidet skal legge til rette for god medverknad, og dette vil bli spesielt prioritert i planprosessen. Vi kjem å legge opp til god medverknad internt i fylkeskommunen då vi er ein viktig aktør, og eksternt då denne planen er for heile fylket. Vi har særleg ansvar for å legge til rette for at barn og unge bli inkludert i arbeidet, og dette vert prioritert i planprosessen. Dei er «framtidens nullutsleppsgenerasjon». Planprogrammet skisserer ei ramme for medverknad, og vi inviterer i høyringsperioden til å kome med innspel til medverknad i planarbeidet. Fylkesrådmannen vil samtidig arbeide vidare med å etablere dei ulike samarbeids- og arbeidsgruppene slik dei ligg skissert i planprogrammet fram til endeleg vedtak av planprogram i august 2021.

Hovudområde og plantema

Planprogrammet skisserer kva område vi har tenkt at det skal fokuserast på. Dette er basert på kunnskapsgrunnlaget til utviklingsplanen, tilgjengeleg statistikk og nasjonale føringar innan temaet. Vi har også gjennomført ei enkel nettbasert spørjeundersøking for å få tidlege innspel til viktige plantema. Prioriterte plantema samsvarer med dei som fekk flest stemmer i spørjeundersøkinga.

Føremålet med planen er å tydeleggjere korleis Vestlandssamfunnet skal klimaomstille seg. Klimaomstilling er ein omstillingsprosess i samfunnet for å bli eit låg- eller nullutsleppssamfunn. Utviklingsplanen skildrar dette som ei omstilling av samfunnet der utvikling og vekst skjer innafor tolegrensene til naturen (s.23 i utviklingsplanen). Vi tek utgangspunkt i at klimaomstilling inkluderer tre hovudområde som skal takast omsyn til, skissert i figur 1. Utgangspunktet for det vidare arbeidet baserer seg på at klimaomstilling er ei samfunnsendring der vi både reduserer klimagassutsleppa til Vestlandssamfunnet, samt klimatilpassar oss til dagens og framtida sitt klima, og i dette arbeidet sikrar naturmangfaldet i regionen. Omstillingsprosessen gjeld heile Vestlandssamfunnet; innbyggjarar, næringsliv, kommunar og fylkeskommunen.

Figur 1: Hovudområda i klimaomstilling av Vestland

Tematisk inndeling

Utviklingsplanen og fylket sin visjon		Berekraftig samfunnsutvikling - Berekraftig og nyskapande Vestland			
Oppdrag frå Utviklingsplanen	Klimaomstilling av Vestlandssamfunnet				
Hovudområde i klimaplanen	Utsleppsreduksjon		Klimatilpassing		Naturmangfald
Plantema	Redusere klimafot-avtrykket	Fjerne direkte utslepp	Trygt og robust Vestland	Klimarettferd og folkehelse	Sikre naturmangfald
Oppfølging av mål i utviklingsplanen	Mål 1, 2, 3	Mål 1, 2, 3	Mål 1, 2, 3, 4	Mål 2, 3, 4	Mål 1, 2, 3

Avgrensingar

Det er tenkt at denne planen vil inkludere energibruk og energieffektivisering for å redusere klimagassutslepp, og ikkje inkludere produksjon og distribusjon av fornybar energi. Dette vil vere tema i ein eigen regional plan for fornybar energi.

Vedtakskompetanse

I delegeringsreglementet er fylkesutvalet gitt mynde til å starte planarbeidet, og å sende framlegg til planprogram på høyring.

Fylkesutvalet har tidlegare gitt strategiske føringar til planarbeidet i prosess-sak den 2. mars, PS 49/2021. Tilbakemeldingar og innspel frå diskusjonane i møtet er inkludert i utkast til planprogram.

Vurderingar og verknader

Økonomi	Planarbeidet vil påverke budsjett og økonomiplan. Satsingane og tiltak som vert prioritert vert kopla til økonomiplanarbeidet, både som ledd i finansiering av vedteke handlingsprogram, samt oppfølging av klimabudsjett. Potensiell finansiell risiko ved <u>ikkje</u> å gjennomføre tiltak vil også kunne påverke økonomi.
Klima	Planen vil vise innsatsområda og tiltak Vestland skal prioritere for å legge klima og miljø som premiss for samfunnsutviklinga, og nå ambisiøse klima- og miljømål.
Folkehelse	Planen vil inkludere folkehelse og sosial berekraft gjennom prioritert plantema; klimarettferd. Klimatiltaka skal ikkje berre sikre utsleppskutt og klimatilpassing, men tiltaka skal også bidra i innbyggjarane sin kvardag, livskvalitet og levekår.
Utviklingsplan for Vestland 2020-2024	Planen er ei vedteke planoppgåve i utviklingsplanen. Planprosessen tek utgangspunkt i FN sine berekraftsmål, nasjonale føringar, samt dei fire måla i utviklingsplanen. Planen skal sikre klimaomstilling av Vestlandssamfunnet.

Konklusjon

Fylkesrådmannen rår til at framlegg til planprogram vert lagt ut til høyring og offentleg ettersyn med høyringsperiode frå 26.april til 18.juni 2021. Fylkesrådmannen set i gang utgreiingar som omtalt i planprogrammet alt ved utlegging for å sikre god framdrift og godt kunnskapsgrunnlag. Samstundes vert dei ulike samarbeidsgruppene etablert, slik at vi er klar til å starte arbeidet etter vedtak av planprogram. Medverknadsprosessane vert planlagt i meir detalj i høyringsperioden, og endringar basert på innkomne høyringsinnspel vil innarbeidast etter vedtak.